

yttret, at det under alle Omstændigheder vilde være af det Onde, om Menighederne fik Indflydelse paa Præstevalget. Det har jeg hverken sagt eller meent. Jeg har tværtimod ihdeligt peget hen paa, at det for mig stod som et Tidsspørgsmaal, og at der kunde komme den Tid, da jeg ikke vilde ansee det for ondt. Naar man lægger En Ord af en modsat Betydning i Munden, da er det let at staae med Palmer i Hænderne. Jeg skal blot paavise hans Taktik, og dermed troer jeg, at det kan være Svar nok. Han har dernæst sagt, at Udvalgets Fleertals Forslag om Kaldsmænd var foreslaaet for at undgaae at faae Ord for at lokke til Oprettelse af Menighedsraad, og det Samme er sagt af flere Medlemmer her i de foregaaende Dage. Jeg vil bede om at give disse Ord en anden Redaction; nemlig saaledes, at vi have ikke stillet vort Forslag for at undgaae at faae Ord for eller Skin af at lokke til Menighedsraads Oprettelse, men for at der ved dette Forslag kunde undgaaes en virkelig Tillokkelse til Oprettelsen af Menighedsraad. Det er Sagen. Dernæst maa jeg med Hensyn til den samme ærede Landstingsmands Ytringer angaaende § 15 bemærke, at jeg er af modsat Mening. Det skulde være saa rart at stille en Paragraph op, der i korte Træk angiver, hvad Betydningen af Loven skulde være. Jeg troer, at det er rettere at anvise bestemte Pligter og Rettigheder, saaledes som de følgende Paragrapher gjøre, og at overlade til Livet selv at ordne, hvad der hører Livet til; thi jo mere man famler og vasker med Hensyn til den Betydning, Institutionen kunde faae med Tiden, desto mere tilraadeligt er det ikke at opstille en Paragraph som denne.

Ordføreren: De ubeførlige Forhænderinger have fornemmelig dreiet sig om §§ 15, 21 og 23. Jeg skal noget ubeførligere udtale mig om enhver af dem. Hvad § 15 angaaer, kan jeg ikke nægte, at jeg lægger ikke ringe Vægt paa den. Jeg troer, at naar den udelukkes, vil der opstaae et væsentligt Savn, et Hul i Loven. Naar en ny Institution skal føres ind i Livet, er det ikke rigtigt, at man skal behøve smaaligt at sammensanke de enkelte Bestemmelser, for at danne sig et Billede af,

hvad den egentlig skal have at bethede. Det er en besværlig Vej, og den er dertil usikker; thi de enkelte Bestemmelser kunde ikke gjøre Forbring paa fuldstændig Normering af Virksomheden; de give Grundtrækkene, men der maa tilstedes Udvidelse af dem efter Analogiens Regel. Det er baade naturligt og rigtigt at give en Paragraph, som indeholder Hovedbegrebet, en Paragraph, der ligesom giver Rammen, der indfatter Omridset af Institutionen; Udfylningen kan komme senere; men den maa da holde sig indenfor de Grundtræk, der ere givne i denne Ramme. Men vistnok har Udvalget ikke kunnet finde den Udfattelse, der er givet Paragraphen i Udkastet, tilfredsstillende. For det Første kan Hovedformaalet for Menighedsraadene vist ikke siges at være helbigt angivet ved „at arbejde for, at den kristelige Kjerlighedsaand kan faae Raaderum i Menigheden“. Der mangler her en kirkelig Charakter, det er blot en Humanitetscharakter, der her træder frem. Dernæst saanes et ganske væsentligt Led af Menighedsraadets Virksomhed, der ikke blot skal være Medhjælper for Præsten, men ogsaa Organet for Menigheden, igjennem hvilket denne skal kunne komme til Orde til og overfor Præsten. For det Tredie har Udvalget fundet stor Betænkelse ved den Indflydelse, som aabnes for Menighedsraadet ved Bestemmelsen om, at det skulde „understøtte Præsten i hans Sjælsørgervirksomhed“. Naar man sammenholder Mindretallets Forslag, er det her angivet som Raadets egentlige Formaal: „at arbejde til at fremme, styrke og lede et kristeligt Samfundsliv i Menigheden“ — jeg veed ikke, hvorledes Formaalet bestemtere og klarere kan betegne det — fremdeles: at arbejde hertil paa dobbelt Maade, baade som Præstens Medhjælper og som Menighedens Repræsentant, og der er endelig angivet de forskellige Retninger, i hvilke Virksomheden skal gaae, nemlig de els ved: at „søge fjerne de Hindringer for Guds Ords Fremgang“, og ved at „fremme kristelige Kjerlighedsgjæringer i Menigheden“, og de els ved „at fremføre Menighedens Anker og Besværinger for Præsten eller kirkelige Forsatte“. Hvad angaaer det Forslag, der er stillet af et andet Medlem af Mindretallet, vil det sees, at dette ikke er væsentligt forskjelligt. Der er